

นายจ้าง-ลูกจ้างจะอยู่รอดได้อย่างไร...ภายใต้วิกฤตโควิดรอบใหม่

บทความบนโพสต์ทูเดย์ออนไลน์ (คอลัมน์เศรษฐกิจ-ธุรกิจ)

โดย ดร.ธนิต โสรัตน์

รองประธานสภาองค์การนายจ้างผู้ประกอบการค้าและอุตสาหกรรมไทย

วันศุกร์ที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2564

เศรษฐกิจปีนี้แรงเริ่มต้นด้วยการกลับมาระบาดของไวรัสโคโรนาอย่างไม่ทันตั้งตัวรอบใหม่นี้ก็กล่าวตรงกันว่าจะหนักกว่า การระบาดก่อนหน้านี้มาจากแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายลักลอบเข้ามาแพร่เชื้อลามไปถึงแพลตฟอร์มตลาดสด ต่อมาเป็นการแพร่ระบาดจากบ่อนการพนันแถบภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบผู้ติดเชื้อจำนวนมากจนควบคุมการเข้า-ออกพื้นที่ 5 จังหวัดซึ่งยังไม่รู้ว่าจะมีอยู่ได้หรือไม่ ขณะนี้เริ่มเห็นการระบาดในโรงงานอุตสาหกรรม โดยเฉพาะจังหวัดสมุทรสาครซึ่งเป็นแหล่งอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเลแต่ละโรงงานมีคนต่างด้าวเป็นหลักพันบางแห่งเป็นหมื่นคนจากข้อมูลแรงงานที่ถูกกฎหมายมีประมาณ 2.397 แสนคนแต่จำนวนจริงต้องเอา 2 คูณ

ที่น่าห่วงมาก ๆ คือการแพร่ระบาดในโรงงานซึ่งไม่ได้เจาะจงเฉพาะจังหวัดสมุทรสาคร ทั้งแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าวส่วนใหญ่เป็นคนเมียนมาร์มีทั้งถูกกฎหมายและหลบเข้ามา ซึ่งในสายการผลิตโดยเฉพาะที่เกี่ยวกับประมงแปรรูปแรงงานเหล่านี้ทำงานปะปนกันวันหนึ่งอย่างน้อย 8-10 ชั่วโมงภายใต้อาคารปิดและพื้นที่เปียกชื้นเนื่องจากต้องล้างทำความสะอาดอยู่ตลอดเวลา พอพักเที่ยงก็ใช้โรงอาหารเดียวกันซึ่งแออัดมาก ๆ รวมถึงใช้ห้องน้ำ การสัมผัสวัสดุ-อุปกรณ์ต่าง ๆ เรื่องการเว้นระยะห่างด้วยลักษณะการทำงานคงไม่ต้องพูดถึง

ประเด็นนี้รัฐบาลต้องให้ความสนใจโดยควรเข้าไปตรวจหาเชื้อ 100% ในโรงงานที่มีความเสี่ยงซึ่งทางเอกชนคงให้ความร่วมมือและน่าจะช่วยด้านค่าใช้จ่ายบ้าง เพราะหากการแพร่ระบาดที่มาจากโรงงานหรือสถานประกอบการ โดยเฉพาะที่ใช้แรงงานต่างด้าวจำนวนมากหากเกิดแล้วแก้ยากและจะลามไปอย่างรวดเร็ว หากถึงขั้นต้องปิดโรงงานอาจกระทบไปถึงด้านการว่างงาน ที่จะตามมาและอาจจะเริ่มเห็นในสัปดาห์หน้าคือการติดเชื้อซึ่งเป็นผลจากวันหยุดยาวช่วงปีใหม่ประชาชนจำนวนมากแห่กันกลับบ้านทั้งไปเที่ยวเยี่ยมญาติพี่น้อง นอกจากใช้พาหนะส่วนตัวส่วนใหญ่ใช้รถสาธารณะโดยเฉพาะรถตู้ รถทัวร์ รถไฟที่แออัดเป็นการแลกเปลี่ยนลมหายใจการเว้นระยะห่างทำยาก

พบว่าการแพร่ระบาดกินวงกว้างและโอกาสทั่วประเทศสูงการใช้วัคซีนเป็นเพียงแค่เริ่มต้น ในยุโรปเช่นฝรั่งเศส, เยอรมัน, อังกฤษใช้มาตรการล็อกดาวน์แรงให้ออกจากบ้านไม่เกินรัศมี 1.5 กิโลเมตรและห้ามพูดคุยกับบุคคลภายนอกในเอเชียทั้งเกาหลีใต้และญี่ปุ่นกำลังเพิ่มมาตรการล็อกดาวน์ เวลาเช่นนี้บางหน่วยงานรัฐจึงไม่ควรมาพะวงเกี่ยวกับการลงทุนในอีอีซีว่าจะไม่เข้าเป้า ภาคเอกชนบางหน่วยงานก็ยังไม่เห็นให้เปิดรับนักท่องเที่ยวรอบใหม่รวมไปถึงให้รัฐบาลเร่งเจรจาการค้า เช่น “อาร์เซ็ป” (RCEP) ควรพักหรือเพลา ๆ ไว้ก่อนเอาไว้ปราบโควิดอยู่ค่อยว่ากัน

กลับมาการระบาดของไวรัสโควิดรอบใหม่หรือเฟส 2 ทั้งนายจ้าง-เจ้าของธุรกิจและมนุษย์เงินเดือนจะรับมือกันอย่างไร ผลกระทบและพิษสงจากปีที่แล้วยังหลอกหลอน มาตรการกระตุ้นและเยียวยาเศรษฐกิจที่ใช้เม็ดเงินอัดฉีดเป็นหลักล้านล้านบางพึ่งค่อย ๆ พื้นตัวเริ่มได้เห็น แต่ที่ยังไม่พื้นตัวไปแล้วไม่กลับยังมีอีกมากที่ชัดเจนคือธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับท่องเที่ยวรวมถึงโซ่อุปทาน เช่น โรงแรม, รถทัวร์, ไกด์, ร้านอาหาร, แหล่งท่องเที่ยว ฯลฯ ปีที่แล้วภาค

ท่องเที่ยวเสียหายไปไม่น้อยกว่า 2.178 ล้านล้านบาท ปีใหม่นี้รัฐบาลเตรียมโครงการช่วยภาคท่องเที่ยว เช่น คนละครึ่ง เราไม่ทิ้งกันและกระตุ้นเที่ยวยาเศรษฐกิจในรูปแบบต่าง ๆ เตรียมงบประมาณไว้ 6.1 แสนล้านบาท หลายโครงการต้องพักไว้ก่อน ด้านอุตสาหกรรมกำลังการผลิตเพิ่มขึ้นมาถึงระดับร้อยละ 64.8 ด้านภาคบริการ ค่าปลีก-ค้าส่ง เริ่มเห็นแสงสว่างมีรายได้จากการกระตุ้นเศรษฐกิจทำให้ประชาชนมีสตางค์ออกมาจับจ่ายใช้สอย พอเจอระบอบใหม่เหมือนน็อคทั้งยืนทั้งมันและงงไม่รู้ว่าจะเอาอย่างไร

สำหรับภาคแรงงานที่ผ่านมามีจำนวนประมาณ 2.838 ล้านคน ที่ตัวเลขทางการยอมรับว่ามีเพียงเจ็ดแสนคนที่เป็นผู้ว่างงานที่เหลือจึงกลายเป็นเสมือนผู้ว่างงานส่วนใหญ่กลับไปต่างจังหวัดใช้ชีวิตแบบพออยู่ไปวัน ๆ นานเข้าก็จะสาบสูญไปจากสถานะคนที่เคยมีงานทำ ผลกระทบจากวิกฤตโควิดปีที่ผ่านมาเล่นงานตลาดแรงงานอย่างรุนแรงมากสุดในรอบสองทศวรรษสะท้อนจากแรงงานในระบบประกันสังคม (มาตรา 33) เปรียบเทียบเดือนมกราคมกับตุลาคม 2563 มีจำนวนลดลงถึง 6.135 แสนคนหายไปถึงร้อยละ 5.26 และมีผู้ว่างงานไปขอชดเชยประกันสังคมเดือนตุลาคมที่ผ่านมา 4.916 แสนคนสูงสุดเท่าที่เคยมี แต่เดือนพฤศจิกายนเริ่มลดลงเล็กน้อยอาจเป็นสัญญาณว่าผลกระทบว่างงานอาจถึงจุดสูงสุดแต่ ณ เวลานี้เหตุการณ์เปลี่ยนไปจึงยังเร็วไปที่จะกล่าวเช่นนั้น

การแพร่ระบาดรอบใหม่เป็นโจทย์ยากรอพึ่งรัฐบาลอย่างเดียวยังคงไม่ได้เพราะที่ผ่านมามาตรการต่าง ๆ เป็นเพียงระดับยาหอมหรือน้ำเปล่าแก้กระหายแม้แต่ซอฟต์แวร์โลนปล่อยกู้เอสเอ็มอียังเหลืออยู่อีก 3 แสนล้านเศษเพราะใช้หลักประกันและความเป็นไปได้ของธุรกิจมาประเมินทำให้ธุรกิจตัวเล็กตัวน้อยและธุรกิจที่เปราะบางเข้าไม่ถึง ปีนี้จะนำมาใช้อีกโดยให้กู้ได้ 2 รอบดอกเบี้ยต่ำและไม่ต้องส่งต้น 6 เดือนแต่หากไม่เปลี่ยนวิธียังใช้แบบเดิม ๆ ก็คงเหมือนเดิม ส่วนที่จะระบุว่าจะให้มีตัวกลางเครดิต (Credit Mediator) เข้ามาดูแลหรือธุรกิจที่เคยถูกปฏิเสธสินเชื่อไปก่อนแล้วจะกลับมากู้ใหม่จะทำอย่างไรล้วนแต่เป็นคำถามที่ยังไร้คำตอบทั้งนั้น

ในภาวะที่ไม่แน่นอนสำหรับมนุษย์เงินเดือนจะอยู่อย่างไร หากทำงานรับราชการ-รัฐวิสาหกิจหรือบริษัทขนาดใหญ่คงอยู่ได้เพราะเศรษฐกิจจะเป็นอย่างไรก็อยู่สบาย ๆ ไม่ต้องดิ้นรนแต่ส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในธุรกิจประเภทเอสเอ็มอีซึ่งเป็นแหล่งจ้างงานเกือบร้อยละ 70 ภายใต้การระบาดรอบใหม่ทำให้เกิดความหวุ่นวิตกและไม่แน่นอนของอนาคตสำหรับลูกจ้างที่กังวลมากที่สุดคือการตกงาน ขณะที่นายจ้างที่เป็นเอสเอ็มอีวิตกมากที่สุดคือ “กลัวเจ๊ง”

อนาคตและความหวังของประชาชนจึงฝากไว้กับ “พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา” ในฐานะผู้นำประเทศจะสามารถควบคุมเอาอยู่ได้เมื่อใด ช่วงนี้คงต้องประคองตัวและปรับตัวให้อยู่รอดหากเป็นลูกจ้างจะยังทำตัวอยู่ไปวัน ๆ ไม่ได้ อย่าทำตัวเป็นส่วนเกินที่นายจ้างเขาจะเทออก ในภาวะเช่นนี้รัฐบาลต้องไม่กลัวเปลืองกระสุนมีอะไรจัดออกมาต้องมีรูปแบบไม่ซับซ้อนให้กลุ่มเปราะบางสามารถเข้าถึงที่สำคัญต้องทำกันเป็นทีม ไม่ใช่เข้าพุดอย่างพอดกบายอีกคนมาเบรกชาวบ้านสับสน...อย่างนี้ไม่เอานะครับ

(สนใจรายละเอียดเพิ่มเติมดูได้ทางเว็บไซต์ www.tanitsorat.com หรือ www.facebook.com/tanit.sorat)